

Kšicová, Danuše

Příloha

In: Kšicová, Danuše. *Od moderny k avantgardě : rusko-české paralely*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2007, pp. 425-428

ISBN 9788021042711

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/123680>

Access Date: 06. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

PŘÍLOHA

IN MEMORIAM

V odlescích slunce, vstupujícího do oken katedrál, jež plují nebem či uvízly v bustě smutného naslouchače, těžce létají ženy a stíhací kukačky pronikají do nitra chrámu. Nemocný malíř, který sochařství již dávno zanechal, píše básně – víze svých budoucích kreseb či akvarelů, jež lze realizovat na kousku papíru na rožku stolu, protože ani ten nebyl jeho. Talent zadupávaný nemilosrdnou vášní vyrážel vždy znovu a nečekaně, protože potence tvorby je silnější než šťávy vnitřní sekrece. Člověka provází až do samého konce a dává smysl jeho často žalostné existenci.

Básně zachycující myšlenkovou linii obrazů, umístěných na obálce knihy, rozšiřují průzor do světa avantgard téměř o celé století. Putování se tak uzavírá v mém rodném městě, kde se narodil a zemřel také malíř a někdejší nadějný sochař Karel Baják.¹

LÉTAJÍCÍ KATEDRÁLA

Létající katedrála

není vhodná
nad obzorem
ani jinde
nad
hlavou
na nebi se většinou
nevyskytuje
snad
jen někdy
vrhá stín
z velké výšky

* * *

Nahá žena

nevlétne
do výšky
je ztěžklá
potřebou žít

1 Sochař a malíř Karel Baják (23. 4. 1930 Brno – 12. 3. 1998, Brno) namaloval kvaš *Létající katedrála* a kresbu *Vesmírná kukačka*, provázené stejnojmennými básněmi, v polovině 90. let. Vystavoval v Brně v 50. a 60. letech. Patřil k přátelům sochaře Zdeňka Macháčka. Jeho dřevěné sochařsky ztvárněné prolézačky patřily v 60. letech 20. století k vyhledávaným místům brněnského parku Lužánky. Řada jeho výtvarných děl vznikala v otevřeném oddělení brněnského psychiatrického ústavu v Černovicích.

proto
létá nad zemí
 těsně
 sem a tam
katedrála plná vzdechů
 náhle
s klenbou plnou myšlenek
 proseb
 vzlétne
 vysoko

* * *

Jen rytíři
 z lesklého železa
 nelétají
jen žena
 může nízko
 létat
a katedrála výš
 jsou plné
 modlivé touhy
katedrála výš
 žena níž
 a
 obě prostírají
 stín
po zemi

rytíři jsou lesklí
 ti nelétají

* * *

Tak jako pomníky
 nikdy
 nelétají
jsou lesklí
 a
 možná těžcí
 proto nelétají

* * *

* HLAVA *
VESMÍRNÁ KUKAČKA

Zrozením hlavy
jako katedrály
 k masturbaci
myšlenek
připravuje
zmar
 utkaný z rozpaků
 života
niterná vlákna
 přijímají
 zárodky vesmírné kukačky
 která
 jak si zachce

mění
 tuhost trpaslíka
 v průsvitného obra

* * *

Z nekonečné myšlenky
je kubus

* * *

Ani nepostřehneš
 a odcházíš
zasažen zážitkem
 a
 neseš podvrženého
 opeřence
který v mlčení
 čeká

pomáháš mu vynalézat
 procesy
 svého rozpadu
 za
 m z d u
podmíněného
 reflexu

* * *

Podezřelé kukačky
jako slavnostní
poslové
paprsku
pravdy
zajdou
na špatné
trávení

Podezřelé kukačky
ti slavnostní
poslové
paprsku
pravdy

zajdou
na špatné trávení
všech vesmírných kukaček
co
zašly
a zajdou

* * *